

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (értéktöbblet adóval) 3.5 SEKEL TEL-AVIV, 1981 AUGUSZTUS 2., VASÁRNAP 10.500 sz.

AMERIKAI LAP SZERINT:

Reagan titkos jegyzéke alapján járult hozzá Begin a tűzszünethez

Szádát ma indul Amerikába — Reagan egy héten belül dönt a visszatartott F-16 harci gépek sorsáról

Boston (ISTA). — Menáchem Begin, Izrael miniszterelnöke Ronald Reagan amerikai elnök titkos jegyzékének vétele után járult hozzá a tűzszünethez, illetve a libanoni területen végrehajtott támadások leállításához. A titkos jegyzék, amelynek tartalma nem szivárgott ki, Philip Chabib, Reagan elnök kiküldöttje nyújtotta át Beginnek — írta pénteki számában a Bostonban megjelenő Christian Science Monitor című lap.

A cikkíró szerint mindenki előtt világos, hogy ez a jegyzék volt az, amely Begin-t a támadások leállítására kényszerítette. Alig három nappal korábban, az izraeli miniszterelnök kifejezetten közölte Chabibbal, hogy nem járulhat hozzá az izraeli akciók megszüntetéséhez.

Washington (ISTA). — Az amerikai külügyminisztérium, a State Department szóvivője közölte, hogy Reagan elnök egy héten belül, legkésőbb augusztus 10-ig véglegesen dönt az Izraelnek eladott és visszatartott F-16 típusú harci gépek sorsáról. Mint ismeretes, augusztus 10 az a határidő, amelyen újabb F-16 gépeket kell leszállítani Izraelnek. Csak a véletlen műve, hogy augusztus 10-ike Szádát elnök amerikai látogatásának befejező napja is.

Kairó (UPI). — Anuár el-Szádát elnök ma, vasárnap indul el, összesen mintegy két hétig tartó angol, amerikai és ausztriai látogatására, amelynek középpontjában a palesztinai probléma megoldására irányuló erőfeszítés fog állni. Szádát két napig marad az angol fővárosban, majd Washingtonba folytatja útját, ahol az első közelkeleti államfő lesz, akit Reagan elnök hivatalosan fogad.

Londonban Szádát elnök Margaret Thatcher miniszterelnökkel és Lord Carrington külügyminiszterrel tárgyal, az Erzsébet királynővel lebonnyolásra kerülő protokolláris látogatáson kívül.

Amerikai látogatása során az egyiptomi elnök a Washington melletti Andrews katonai repülőtérre érkezik kedden este és másnap reggel találkozik a Fehér

Házban Reagan elnökkel. Csütörtök délelőtt valószínűleg újabb megbeszélésre kerül sor a két államfő között.

Az alexandriai egyetemen nemrégiben tartott beszédében Szádát elnök udvariassági látogatást tesz a Georgia állambeli Plainsben, Jimmy Carter volt elnök tanácsán. Másnap az ausztriai Salzburgba repül, ahol Bruno Kreisky kancellárral találkozik. Az Október című egyiptomi politikai hetilap értesülése szerint, Szádát Ausztriában nemcsak Kreiskyvel, de Helmut Schmidt német kancellárral is találkozik, a német-osztrák határ egyik városkájában, Salzburg környékén.

Röviddel hazatérése után Szádát, mint ismeretes, Begin miniszterelnököt látja vendégül Alexandriában.

Kairó (UPI). — Szádát elnök tegnap rendkívül barátságos hangú jegyzékben válaszolt Jicchák Návon államelnöknek az utóbbi gratulációjára az 1952. évi egyiptomi forradalom 29. évfordulója alkalmából. Válaszában Szádát többek között azt írja, hogy a béke szekerét Egyiptom és Izrael közösen viszi előre, és hogy bármikor szívesen látja vendégül Návon elnököt az igazságos és tartós béke elérése érdekében.

REAGAN
Rövidesen dönt...

dát elnök hangsúlyozta, hogy a közte és Reagan elnök közti tárgyalások fókuszában az autonómia-megbeszélésekben beállt nehézségek fognak állni. Ezenkívül Szádát a közelkeleti térség veszélyeztető szovjet fenyegetéséről is tárgyalni fog Reaganal, akit az eddiginél aktívabb szovjet-ellenes politika vezetésére akar kapacitálni. Ezenkívül a két állam bilaterális kapcsolatának különböző vetületeiről akar Szádát tárgyalni Reaganal. Az egyiptomi elnök „nemcsak barátinak, de testvéreinek” minősítette ezeket a kapcsolatokat.

Vasárnap, augusztus 9-én Szádát, aki csütörtökön autójával a Kármel-hegyen egy fának ütközött és szörnyethalt. A temetésén számos élvonalbeli személyiség jelent meg, köztük Árje Gurel haifai polgármester.

Röviden

* Az egyiptomi kormány pénteken 20 százalékkal devalválta az egyiptomi fontot. A kairói pénzügyminisztérium szóvivője szerint ez a lépés a fekete piaci elleni harc keretében történt.

* Irák azt panaszolja, hogy Izrael amerikai fegyvert és alkatrészeket szállít Iránnak. A bagdadi kormány felkérte Amerikát, szüntesse be a Chomeininek szánt „közvetett fegyverszállítást”.

* A damaszkuszi kormány pénteken azzal vádolta a libanoni keresztény falangistákat, hogy „új fordulóra” készülnek. Szíria

megfenyegette mindazokat, akik „a tűzzel játszanak”, hogy a lehető legerélyesebb eszközökhöz fog folyamodni ellenük.

* A bécsi repülőtér biztonsági közeei letartóztattak egy dél-jemeni és egy iraki állampolgárságú arabot, akiknek poggyászában egy Skorpio típusú cseh gép pisztolyt, négy Kalasnyikov-rohampuskát, továbbá löszert és robbanóanyagot találtak. Valószínűleg tartják, hogy a két arab a közeljövőben Ausztriába látogató Szádát elnök ellen akart merényletet elkövetni.

Amerika «eltanácsolta» Sámirt a washingtoni látogatástól

A színáji ellenőrző alakulat felállításáról szóló megállapodást Izrael nevében Evron nagykövet írja alá

A washingtoni Fehér Házban e hét közepén ünnepélyes keretek között írják alá az izraeli-egyiptomi-amerikai hármas megállapodást a színáji nemzetközi ellenőrző alakulat felállítására ügyében.

A felek között megállapodás jött létre arra nézve, hogy az Egyesült Államok nevében Ronald Reagan elnök, Izrael nevében Efraim Evron nagykövet, Egyiptom nevében pedig Aszraf Gorbál, Egyiptom washingtoni nagykövete írja alá a megegyezést. Eleinte arról volt szó, hogy Jichák Sámir külügyminiszter külön erre a célra Amerikába utazik és ő írja alá a megállapodást, de az amerikaiak diplomáciai uton célzást tettek arra, hogy nincs szükség Sámir jelenlegi látogatására, már csak azért sem, mert Izrael külügyminisztere a jövő hónapban, Begin miniszterelnök kíséretének tagjaként amugyis Washingtonba látogat. Az amerikaiak hozzáfűzték, hogy ha Sámir most odautazna, akkor nem lehet elkerülni vele a politikai tárgyalások folytatását, ami megzavarná az ad minisztráció „közkeleti tárgyalási programját”. Ennek a programnak a lényege, hogy elsőnek Anuár el-Szádát egyiptomi elnök jön Washingtonba.

Druckmann rabbi vallásügyi alminiszter lesz

Keddig valószínűleg befejezik a koalíciós tárgyalásokat

A kulisszámögötti koalíciós tárgyalások a hét végén sem szüneteltek és az érdekelt felek, első sorban Begin miniszterelnök, nagy erőfeszítést tesznek, hogy hétfőig befejezzék a tárgyalásokat és kedden reggel be lehessen mutatni az új kormányt a Knesszet előtt.

Ma „hivatalosan” is felüljárnak a koalíciós érintkezők és ezek keretében összeül a Tóra Nagyjainak Tanácsa, hogy jóváhagyja a Begin által javasolt kompromisszumos szöveget a „ki a zsidó?” kérdésben. Ugyanakkor Begin folytatja a tárgyalásokat a különböző frakciók képviselőivel a tárcák és alminiszteri bársonyszékek felosztása ügyében.

Kiszivárgott hírek szerint már határozat jött létre arra nézve, hogy dr. Jozsef Burg kapja a vallásügyi tárcát is, míg helyettese — alminiszteri rangban — Druckmann rabbi lesz.

(Korábbi tudósításunk a 2. oldalon)

További kivégzések Iránban

Lemondott az iráni kormány — Rádzsaj volt miniszterelnököt államelnökké választották

London (Reuters). — Tegnap lemondott az iráni kormány, hogy lehetővé tegye a napokban államelnökké választott Muchamed Ali Rádzsaj miniszterelnöknek, hogy saját belátása szerint válogassa ki új kormányának tagjait — közölte a teheráni rádió.

A rádióállomás hangoztatta, hogy Rádzsaj felkérte a jelenlegi minisztereket, maradjanak meg helyükön, amíg befejeződik az új kormány megalakítása. A rádió nem tett semmilyen célzást arra nézve, hogy ki lesz az új miniszterelnök.

Beirut (UPI). — Egy baloldali libanoni lapban megjelent nyilatkozatában Báni Szádr, a Franciaországba menekült volt államelnök esküt tett, hogy nem nyugszik, amíg nem sikerül elűzni azokat, akik jelenleg a hatalmat bitorolják Iránban. Báni Szádr egyébként „biztonsági okokból” átköltözött jelenlegi lakóhelyéről egy más francia faluban lakó barátjához, akinek nevét és címét természetesen nem hozták nyilvánosságra. Báni Szádr célzást tett arra is, hogy a közeljövőben Olaszországba költözik, mert nem tetszik neki a francia hatóságok tilalma, hogy nem szabad politikai tevékenységet folytatnia.

Pénteken az iráni hatóságok

Imádott feleségem, hön szeretett nővérem

KESZLER SÁRIKA szül. Sporer

Subotica — Jeruzsálem

váratlanul, idő előtt itthagyt bennünket. Temetése ma, vasárnap, 1981 augusztus 2-án d.u. 2 órakor indul a szanahedriai halottasházból. Autóbusz indul a szanahedriai halottasházról. Emlékét örökké megőriztük.

FÉRJE: KESZLER GYURI,
FIVÉRE: SPOPER LACI
ÉS A CSALÁD

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Szeretett drága anyánk, nagyanyánk, testvérem, sógor-nóm

HAHN MARGIT MÍRJÁM

szül. ROZNAI

Dunapataj — Kirját Motzkin

elhunyt. — Temetése ma, 1981 augusztus 2-án, vasárnap d.u. 3.15 órakor lesz a cur-sálemi temetőben. Külön autóbusz indul a gyászszáztól, Kirját Motzkin, Rechov Uziel 1, d.u. 3 órakor.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Felejtethetlen drágánk

WETZLER (SCHWARTZ) LIA

Dunaszerdahely — Novisad — Cholon

6-ik éves AZKARAJAT augusztus 5-én, szerdán d.u. 5 órakor tartjuk a cholonai temetőben. — Találkozás a bejáratnál.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Eltemették Jicchák Subinszkít

Pénteken délben Haifán, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Jicchák Subinszkít, az izraeli autópálya megalapító-

ját, aki csütörtökön autójával a Kármel-hegyen egy fának ütközött és szörnyethalt. A temetésén számos élvonalbeli személyiség jelent meg, köztük Árje Gurel haifai polgármester.

Szeretett feleségem, felejtethetlen, imádott, drága jó anyukánk

WERTHEIMER LILLA (Scheimann)

Szolnok — Szatmár — Temesvár — Bát Jám

tragikus hirtelenséggel örökre itthagyt bennünket. Örök nyugalomra helyeztük ma, vasárnap, 1981 augusztus 2-án d.u. 3 órakor a cholonai temetőben. Találkozás a temető új bejáratánál.

Földig sujtva gyászolják: férje: Endre (Bandi), leánya: Eva, fia: Péter. Sívát ültünk az elhunyt lakásán: Bát Jám, Ben Gurion utca 93, I. em.

**GORILLÁK,
MINT HATÁRŐRÖK**

Izraeli kirándulók csoportja nemrégiben látogatást tett a Kampalában, Uganda fővárosával szomszédos Entebbe repülőtéren, hogy a szemükkel lássák azt a helyet, ahonnan az izraeli kommandók 5 évvel ezelőtt kiszabadították az arab terroristák által odahurcolt tu szokat.

Az Ugandából visszatérő izraeliek elmondották, hogy ezekben a napokban az ugandaiak új repülőteret építenek, közvetlenül a régi mellett. Az utóbbi időben Kéniaiban járó izraelieknek több esetben sikerült átjutniuk Ugandába, anélkül, hogy a határon utlevélt, vagy bármilyen más igazoló okmányt kellett volna felmutatniuk. A határ szinte teljesen nyitva áll, határőroket seholsem látni, helyettük csak gorillák mutatkoznak itt-ott az utak mentén, szórakoztatva a kalandvágyó kirándulókat.

**A MIFÁL HÁPÁJISZ
HUZÁSA**

A Mifál Hápájisz csütörtök esti huzásán az 539375 számú sorsjegy egymillió sekelet nyert szelvényvel, vagy félmillió sekelet szelvény nélkül.

50 ezer sekelet nyert 167491
10 ezer sekelet nyert 312060
5 ezer sekelet nyertek 035341
176351 304661

2500 sekelet nyertek: 033131
074626 153617 188867 234545
265412 278889 287038 400251
510925 602727 631275 631914
677297

1000 sekelet nyertek a következő végződések: 09453 34396
77384

500 sekelet nyertek a következő végződések: 10078 16504
75862 79663 81880 90280 94571
95089

100 sekelet nyertek a következő végződések: 3704 6168 9238
9427

60 sekelet nyertek a következő végződések: 0048 0264 0526 0979
1124 1669 2061 2365 2551 2579
2819 2862 3314 3565 3576 3641
3703 3719 4002 4192 4331 4339
4438 5165 5584 6108 6833 6991
7282 7679 7715 7805 8341 8688
8732 8991 9483 9594 9783 9956

A 9-el végződő sorsjegyek visz szanytertek a 6 sekelet szelvény nélkül, vagy 10 sekelet szelvény-nyel.

A szelvények sorsolásában 1000 sekelet nyertek a következő végződések: 1292 1428 4373 7135
8553 9309

500 sekelet nyertek a következő végződések: 0791 1183 1486 2240
3543 6221 6529.

**TIZ SZÁZALÉKKAL
ESETT A BÜNÖZÉS**

Az 1981 év első hat hónapjában tíz százalékkal esett vissza a bűnözés a tavalyi hasonló időszakhoz viszonyítva. Ezt mondta tá Árje Ivcán országos rendőrfőkapitány, amikor új rendőrállomást avatott Ros Háájiban. A Petách Tikvával szomszédos, 15 ezer lakosu városkában három hónapon át folytak a rendőrállomás megnyitásának előkészületei.

PRÁGÁBAN hét és fél évi fegyházbüntetésre ítélte a bíróság Rudolf Batekot, aki a „Chartha 77” elnevezésű szabadságjogokért küzdő mozgalom szóvivője, az ország értelmiségi körében kialakult ellenállás egyik vezetője volt.

**Begin biztosra veszi
a kormányalakítást keddig**

„Bizonyos foku előrehaladás a hétvégén

A mult hét végéig még nem oldódott meg a koalíciós tárgyalások két legfontosabb problémája, a vallásügyi minisztérium birtoklásának kérdése és a „ki a zsidó?” ügy. Ennek ellenére Menáchem Begin miniszterelnök és a Likud több más képviselője a kormányban optimisztikusan nyilatkozott és biztonságának adott kifejezést afelett, hogy keddig be lehet mutatni az új kormányt a Kneszetnek.

Mint ismeretes, a törvény által megszabott 21 napos határidő egy nappal később, szerdán jár le.

Csütörtökön este találkozára került sor azon frakciók vezetői között, amelyek a koalíciót alkotják. Még nem került ugyan sor pohárköszöntőre, de elhatározták, hogy újabb találkozót hívnak össze ma, vasárnap reggelre és ennek folyamán megpróbálják megfogalmazni az új kormány irányvonalait. Ugyancsak ma, délután vagy este, összehívják az egyes pártok fórumait, hogy azok formálisan is jóváhagyják a koalícióba való belépést.

Mint mondtuk, még nem oldódott meg a vallásügyi tárca kérdése. Ezzel kapcsolatban a miniszterelnök azt mondtotta a találkozó résztvevőinek, hogy négy személyi beszélgetést folytatott Áháron Abu-Chácérá vallásügyi miniszterrel és elmagyarázta neki, hogy a vallásügyi tárcanak a VNP kezében kell maradnia.

Begin reméli, hogy végül sikerülni fog olyan megállapodást elérni a TÁMI-val, amely valamennyi felet kielégíti.

A találkozó befejeztével Abu Chácérá célzást tett, hogy pártja még nem mondott ugyan le eredeti követeléseiről, amelyek magukban foglalják a vallásügyi és még egy tárcaát, Dr. Burg bel-

gumíniszter egyértelműen a jelenlévők tudomására hozta, hogy semmiképpen sem mond le a vallásügyi tárcaáról. A VNP egy vezető tényezője azt mondta, hogy a felek végül egy évben egyeznek majd ki.

A Vallásos Nemzeti Párt elvben ellenzi az állami betegbiztosítási törvény bevezetését, amelyet a kilencedik Kneszetben nem sikerült jóváhagyni. Begin miniszterelnök azt javasolta, hogy az egészségügyi miniszter a közeli napokban rendezzen külön tanácskozást a VNP két titkárával és próbáljanak meggyegyzésre jutni.

Ha ez nem sikerül, akkor a miniszterelnök személyesen avatkozik az ügybe.

Löricz Slomó (Águdát Jiszráel) képviselő, azt javasolta a csütörtök esti találkozóon, hogy pártjának listavezetőjét Ávráám Sánirát nevezzék ki a koalíció elnökévé. Chájim Korfu helyett, aki közlekedésügyi, vagy távközlésügyi miniszter lesz az új kormányban. Ez a javaslat kényelmetlen helyzetbe hozta a Likudot és Begin végül azt mondtotta, hogy teljesen megbizik Sapira rabbinban, de ez a feladat tulajdonképpen a Chérutnak „jár”.

Hasonló formában nyilatkozott Joram Áridor népművelésügyi miniszter is. Dr. Burg végül azt javasolta, hogy ezt a feladatkört rotációs alapon töltsék be és Begin végül hozzájárult ehhez. Így elhatározták, hogy Sapira lesz az első évben a koalíció elnöke

és két helyetteset neveznek ki mellette, akik segédkeznek neki a különböző tennivalók ellátásában.

Amennyiben a résztvevő pártok ma jóváhagyják a megállapodást, úgy holnap, hétfőn aláírják a koalíciós egyezményt és kedden bemutatják az új kormányt a Kneszetnek. Ez azonban csak akkor válik lehetővé, ha valamennyi párt rugalmas magatartást fog tanúsítani és lemond a követeléseinek egy részéről. E sorok írásának pillanatában ez még egyáltalán nem látszik biztosítotttnak.

RÖVID HIREK

● Az illetékes tényezők nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy lehetővé váljon a hadseregéből leszerelt fiatal katonák bekapcsolása az iparba. Az utóbbi hetekben 100 ilyen katonát vettek fel a Gyáriparosok Szövetségéhez tartozó 45 ipari üzembe.

● Julius folyamán rekord-áramfogyasztást jegyeztek fel. Julius 7-én az áramfogyasztás 2148 megawatt volt, míg az erőművek összesen 2265 megawattot termeltek. A Villanytársaság vezetői aggodalmuknak adták kifejezést az áramfogyasztás állandó emelkedése felett, amely komoly zavarokat okozhat a jövőben.

● Öt napra vizsgálati fogságba helyezték Uriel Simeonov 35 éves tel-avivi lakost, a Dán autóbuzskooperatíva alkalmazottját, aki néhány nappal ezelőtt szoler helyett vizet pumpált mintegy 100 autóbuzs tartályába, s ezzel komoly károkat, illetve fennakadásokat okozott. A gyanúsított beismerte tettét, de azt állítja, hogy tévedéshől s nem szándékosan követte el azt.

● A haitai munkástanács által kezdeményezett és finanszírozott Nénegyetemen 43 különböző tanulmányi körében mintegy 2200 hallgató fejezte be idei tanulmányait. Különösen a társadalomtudományi, a filozófiai és a nyelvészeti körök voltak népszerűek. A hallgatók közül 150-en az ötödik tanévet fejezték be most a nénegyetemen.

● A romániai származású Hisztradrut-tagok köre követeli a Munkanárt vezetőségétől, hogy a különböző pártfórumokon és a Szochnut elnökségében megfelelő képviselthez juttassa a romániai ölékat. Ezt a bejelentést Artur Jiszráelovics, a kör elnöke tette a Tel-Avivban a héten megrendezett találkozón. Statisztikai adatokra támaszkodva azt is bejelentette, hogy az Izraelben élő romániai zsidók mintegy 80 százaléka a Máaráchra szavazott.

● Jozsef Avni rendőrorvosa, az állati rendőrség parancsnoka meaválk tisztviselőtl és a közeli nonokban átvesszi új feladatkört a hebr-sévai rendőrségen, ahol a nuomozó osztag parancsnoka lesz. Helúche Dávid Szálé szándos kerül, aki egyszerű közrendőrként kezdte pályafutását az állati rendőrállomáson.

● Egy válóféiben levő éilati asszony csütörtökön feljelentést tett a rendőrségen, hogy férje erőszakot vett rajta. Az asszony elmondotta, hogy különváltan élő

férje meghívására ment fel annak lakására, hogy átvége a neki járó tartásdíjat. A beszélgetés kettőjük között vitává fajult, amelynek során a férfi megérszokolta az asszonyt, aki ezután azonnal a rendőrségre sietett. A férjet letartóztatták.

● Az ország északi részében, a Gáiliban levő vendéglátóipari létesítmények közös akcióba kezdtek, hogy visszacsatogassák azokat az üdülőket s kirándulókat, akik a biztonsági helyzet következtében lemondták helyrendeléseiket. A létesítmények igazgatóinak és tulajdonosainak Cídon rendezett „vesszүүлésén” így határoztak, hogy 30 százalékos árcsökkentést haitanak végre, ezen kívül pedig különböző sorsolásokkal rendeznek olyan vendékek számára, akik két napnál tovább maradnak.

● Zeév Jabotinsky, a revizionista mozgalom megteremtője belálanak 40. évfordulója alkalmából állami emlékműveséget rendeztek Jabotinsky és feleségének a jeruzsálemi Herzl-hegyen levő sírja mellett. Megjelent Jicchák Návon államelnök, Menáchem Begin miniszterelnök, a kormány és a Kneszet számos tagja, továbbá élvonalbeli közéleti személyiségek.

● A júdeai sivatagban levő Vádi Keltben Ávi Dávid 14 éves áradi fiú csütörtökön leesett egy 30 méter magas sziklaról és súlyosan megsérült. Az ifjú kirándulókat szállító autóbuzs sőtforra azonnal mozdósította a jerichei rendőrség tagjait, valamint a hadsereget. A súlyosan sebesült fiút helikopterrel szállították át a jeruzsálemi Hadassza-kórházba, ott azonban az orvosok már nem tudták megmenteni.

● Raid Gadza 3 éves arab kisfiú, a Chevron közelében fekvő Tárkumie városka lakosa csütörtökön meghalt a chevroni kórházban, néhány órával azután, hogy skornió marta meg.

● A Csendes-Océánban levő Fidzsi-szigetek kormányja közölte, hogy hajlandó katonai egységet devalálni a Szinájban jövő év áprilisában felállítandó nemzetközi ellenőrző alakulatba. Mint ismeretes, a Fidzsi szigetek 600 katonát, az ottani hadsereg felét a libanoni UNO alakulatok rendelkezésére bocsátotta.

● A rehovoti Chárlápl-utcában csütörtökön este egy magánlakásban tűz ütött ki. 15 embert könnyebb sebesülésekkel, vagy fulladási tünetekkel a Káplánkórházba kellett szállítani.

PILLANATFELVÉTEL

**Charles, Károly,
Lehár, Kálmán**

A cím kicsit bonyolult, de tüstént megmagyarázom. Károly welszi herceg, az angol trón várományosa minap megrendezett fényes esküvője előtt gyakran írtunk az eseményről lapunk hasábjain. És nem tudtuk eldönteni egymás között, hogy Károlynak, vagy angolosan Charlesnek írjuk-e a herceg nevét. Némi vita után mindenki a saját álláspontján maradt. E sorok írója következtetesen Károlyt írt, de kollégái közül jónéhányan megmaradtak a Charles mellett, mert ő, a welszi herceg így nevezte magát. Erről egy klasszikus színházi anekdóta jut eszembe. Volt valaha Budán egy nyári színház, amelynek produkcióit a pesti direktorok is gyakran látogatták. Ott választották ki ugyanis a legtehetségesebb színészeket, színésznőket, akik szerepre számíthatnak náluk a téli produkciókban.

Egyser Roboz Aladár, a híres pesti színigazgató járt kint. Előadás előtt megivott egy kávét a büfében, majd kint, a színház előtt elszívott egy cigarettát. Közben a bejárat előtti plakátra tévedt a tekintete. Ez volt kiírva: Csárdáskirálynő, Kálmán Imre világhírű operettje. Zenéjét Lehár Ferenc komponálta.

— Mi ez? — kérdezte Roboz Aladár felháborodva a budai szinkör gyantlan igazgatójától. — Mi ez? Megörültél, pajtás?

A budai igazgató így felelt:

— Nem érted te ezt, Aladár. Az én budai publikumom fele Kálmán Imrét szereti, a másik fele Lehárért rajong. De én nem engedhetem meg magamnak, hogy hol az egyik fele, hol a másik maradjon otthon...

(tótkomlóssy)

Állítólag felfedezték az elsüllyedt Titanic-ot

Az 1912-ben gleccserbe ütközött luxushajón 300 millió dollár értékű aranyat és gyémántot sejtének

Különbféle komoly és komolytalan személyek, sőt kalandorok is idestova 70 éve keresik a Titanic nevű luxushajó maradványait, amelyek között mesés kincsek sejtének. Az Amerikából Európába tartó luxuszögös, mint ismeretes, 1912-ben elsüllyedt, miután egy hatalmas gleccserbe ütközött. A kutatók egyike, aki egy nagyobb csoportot képvisel, a héten közölte, hogy sikerült világosan kivehető vizuáltil felvételt készítenie a hajó roncsairól. A kincskereső csoportja most vizs-

tatőrben van a helyszínről Bos-

tonba, hogy tüzetesebben megvizsgálják a víz alatt készített fényképeket. A Titanic szerencsétlensége 1912 április 14-én történt és annak mintegy 1500 halalos áldozata volt. Akkoriban közölték, hogy a hajóban hatalmas mennyiségű ékszer maradt, ami azóta is izgatja a különböző kalandorok fantáziáját. A jelenlegi expedíciót egy ismert texasi olajmágnás, Jack Grimm finanszírozza. Ez a küldöttség második kísérlete, hogy rábukkanjon a hajó roncsaira. Grimm ezt megelőzőleg közölte, hogy az expedíció tagjai speciális készülékek igénybevételevel többszáz tonnás fémömbre bukkantak 4000 méternyire a tenger színe alatt, mintegy 600 kilométerre keletre New Foundland partjaitól. Most speciális vegyi eljárások révén akarják világosabbá tenni a képeken látható körvonalakat, annak megállapítására, hogy vajon valóban a Titanic roncsairól van ott szó. Pozitív esetben tanulmányozás átvágyává teszik a felszínrehozatal körüli problémákat.

A "TŐ-KÉM" BUKÁSA

Alig két havi működés után, a napokban kényszerült magas állásáról lemondani Max Hoogel, a CIA helyettes főnöke: ezt az állást Amerikában úgy hívják, hogy Amerika „fő-kémje”. Mind lemondásában, mind pedig az újságírók előtt elutasított minden ellene hangzottatott vádat, hozzátéve, hogy mégis kénytelen volt lemondani, mert a vádak, noha igaztalanok voltak, súlyos terhet róttak a hírszerző ügynökségre.

Érdekes, hogy nem felettesei voltak ellene Hoogel-nek, az 56 éves, brooklyni születésű zsidó üzletembernek, hanem volt üzlettársai, akik szerint, amikor még a Brother varrógépgyár helyettes vezére volt, állítólag méltánytalanul, egyesek szerint törvénytelenül viselkedett.

Lemondó-levelét a CIA vezetőjéhez, William Casay-hez intézte — és véletlenül aznap derült ki, hogy maga Casay is könnyen Hoogel sorsára juthat, mert egy friss bírósági ítélet szerint 1968-ban ő és üzlettársai félrevezették vállalatuk befektetőit.

A Hoogel körüli botrány úgy tört ki, hogy egy névtelen telefonáló hívta fel multjára a Washington Post figyelmét. Előbb a Fehér Hához fordult, de közléseivel ott nem törődött senki. Később már bemutatkozott a lapnak: Thomas MacNeal tőzsdebizományos, aki hangszalagokat is felajánlott vádjai bizonyítására. Szerinte, megbeszéléseik során Hoogel titkos adatokat fedett fel a Brother-egyre vonatkozólag, amelyekkel aláasta az általa vezetett vállalat hitelét. Ezt az amerikai részvénykereskedelmi törvény a legszigorúbban tiltja, hát még azt, amit Hoogel ezután tett: ő maga adott nagy kölcsönt a MacNeal testvéreknek, hogy a tőle származó titkos adatok felhasználásával, a vállalatnak ártó tőzsde-manővereket bonyolítanak le. Mivel a MacNeal testvérek Hoogelt ezenkívül könnyen hevülő, dühkitörésekre hajló embernek ismerték, tiltakozni akartak magas kinevezése ellen.

Az árvaházban nevelkedett Hoogel még 74-ben könyvet írt, amelyben elmondotta, hogy alacsony termete és zsidó volta az élet sok területén megakadályozta előmenetelét. Mivel parancsnoka — 1943-at írtak, amikor bevonult — látta, hogy a kis zömök zsidócskát szüntelenül gyötrik a társai, besugárta akarta kényszeríteni. Hogy meneküljön tőle is, a csendesóceáni fronttól is, Hoogel fordított kuzusra jelentkezett, megtanult japánul és hadnagyként szerelt le. A háború után az amerikai megszállóknál dolgozott Japánban, 49-ben ott betársult egy japán varrógépgyárba és megalapította a Brother-gyárat, amely ma már nemzetközi hírv. Nagy vagyonra tett szert, beállott a republikánus politikusok sorába, a választási kampány során ő vezette Reagan törzskarát New-Hampshireben, s mivel ugyanakkor Casey irányította az országos törzset, felfigyelt rá és maga mellé vette a vezetőségbe. Hoogel olyan tömegeket verbuvált Reagan számára, amelyek évtizedeken át a Demokrata Pártra szavaztak. Amikor a CIA második emberévé, Casey helyettesévé nevezték ki, az egész pártvezetés nagyszabású búcsúvacSORA keretében üdvözölte pályafutásának új stációját.

Casey nagy csalódást okozott Hoogel kinevezésével, mert „a második ember” posztjára mindig szakembert, hivatástos tetteket, hiszen rendkívül nagy szakértelemmel és tapasztalattal kell e kényes mesterségben bírnia. Elképzeléssel fogadta a kinevezést a Fehér Ház is, de Casey védelmébe vette a helyettesét, s közölte az elnökkel, hogy Hoogel mellé két kiváló szakembert tettek. Reagan, aki nagyon hálás volt Caseynek és feltétlenül bízott benne, elfogadta az érvelést. Amikor azonban a Washington Postban megjelentek a hét év előtti viselt dolgaival kapcsolatos leleplezések, Casey visszatáncolt, mondván, hogy helyettesét alig másfél éve ismeri.

Most kiderült, hogy Hoogel multját a kinevezése előtt alaposan megvizsgálta a CIA biztonsági tisztje, 28 tájékoztatót hallgatott ki ügyében, és megállapította, hogy a multja foltatlan. A vallomásokból egyértelműen az derült ki, hogy törekvő, intelligens, gyorsan alkalmazkodó, feladataira éjt-napot áldozó ember. A két volt üzlettárs vádjai azonban ekkor még nem kerültek elő.

Az amerikai közvélemény nem fordul egységesen Hoogel ellen, sokan mondják, hogy ha valaki tehetséges, odaadó és a politikai pályán eddig csak érdemeket szerzett, akkor nem egészen méltányos hét év előtti — bosszútól lühező társaktól származó — történeteket feleleveníteni; Hoogelnek azonban alkalmasint az a végzete, hogy a döntő cikket ellene Bob Woodward írta, aki társával, Bernstennel annakidején kipattintotta a Watergate-botrányt és megöklattatta Nixon elnököt.

MIERT TITKOLÓZNAK?

Mértékadó, fontos állami tényező elhatározta, hogy a nagyközönségnek nem szabad tudni a már megtörtént és a küszöbön álló drágulásokról. A közéleti bizottság idevonatkozó áremelési határozatainak is csak egy részét hozzák hivatalosan nyilvánosságra, a további drágulást pedig csöppenként igyekeznek „beadni” a nagyközönségnek, remélve azt, hogy a háziasszonyok nem veszik észre. A mult hétén azonban — mint azt mi is megírtuk —, fény derült a turpiságra, kitudódott a már jóváhagyott drágulások egy része.

Úgyanez a „fontos és mértékadó” állami tényező maximális erőfeszítéseket tesz, hogy kiküszöbölje azt a benyomást, amely szerint drágulási hullám központjában vagyunk. Ezt a sajnálatos tény minden eszközzel igyekeznek elkendőzni. Aki azonban vásárolni megy a Supermarketbe, vagy a fűszereshöz, hamarosan rájön arra, hogy az összes cikkek ára emelkedett a Főnap eleje óta, vagyis a választásokot követő nap után. A nagy élelmiszerárúháknak igazán nem szívesen, de mégis elmondják, hogy a drágulási hullám folytatódik. Több ezer árucikk drágult meg, egyesek közülük meglehetősen

nagy mértékben. A közéleti árelenőrző bizottság munkájáért felelős ipar- és kereskedelemügyi miniszter feladata gondoskodni arról, hogy a nagyközönség állandó, rendszeres és megbízható felvilágosítást kapjon a rendkívül fontos bizottság határozatairól. Megdöbbenőnek tartjuk, hogy a miniszter jóváhagyta a drágulások eltitkolását, s ezáltal sok esetben viszályt okozott a fogyasztó és a fűszeresek, illetve élelmiszerárúháak vezetői között.

Miért nem tudhatja meg a nagyközönség, hogy milyen mértékű volt az egyes árucikkek drágulása és mik az új maximális árak, amit fizetnie kell. Vajon nem áll jóabban tudni, hogy az iskolafizetek ára megdrágult, és hogy a csokoládéért is többet kell fizetnie?

Mint ahogy az illetékes minisztérium kötelessége gondoskodni arról, hogy minden törvényes ár-emelés megjelenjen a hivatalos lapban, úgy kötelessége az idevonatkozó információt a nagyközönség tudomására hozni. Egyetlen miniszternek sincs joga ahhoz, hogy határozatával eltitkolja a közéleti bizottság határozatát.

ARIDOR GONDJAI

Jorám Aridor pénzügyminiszter elhatározta, megtartja tiszttségében Ezrá Szádán professzort, aki az utóbbi hónapokban pénzügyi államtitkár volt, bár ezt megelőzően az a hír járt, hogy le akarja váltani.

Aridor és Szádán régi barátok, együtt jártak iskolába, együtt végeztek a tel-avivi gimnáziumot. A választások idején azonban nézeteltérés támadt közöttük. A jerruzsálemi egyetemen megtartott előadásában Ezrá Szádán ugyan is bírálta Aridor gazdaságpolitikáját. A pénzügyminiszter dühbe gurult és mindenki biztosra vette, hogy újráválasztása esetén menesztí Szádánt. Ugy látszik, hogy a kettőjük közötti régi barátság tartósabbnak bizonyult Aridor haragjánál.

Az államtitkár kérdésének megoldása után Aridornak ideje maradt, hogy személyi változásokat hajtson végre a minisztériumban. Ismét kiderült, hogy ha elvbarátokról van szó, akkor a pénzügyminiszternek van pénze. Uri Orent, a miniszter sajtótanácsosát gazdasági tájékoztatónak nevezik ki New Yorkba, követségi rangban. Árje Ser tanácsost ugyancsak Amerikába a pénzügyminisztérium megbízottjaként. — Avi Steinberg, a miniszter egyik volt főmunkatársa már Montrealban tartózkodik, mint a Szochnut ifjúsági és cháluci osztályának megbízottja. Chájim Cháchám pedig visszakerült az egyik hadiipari vállalatba, ahol magasrangú tisztviselő volt.

A megüresült tisztiségekre nincs hiány jelentkezőkben. Aridor szeretné, ha két régi barátja mellé állana. Ezek egyike Gideon Gádot, akit még a választások előtt nagysietve a Mifal Hápájisz igaz-

gatótanácsa elnökévé nevezett ki. A másik pedig Mose Élját, aki Aridor miniszteri pályafutásának kezdetén a közvetlen munkatársa volt, jelenleg a Sekem egyik vezetője. A miniszternek most nagy a problémája. Ez a két megbízható ember, akit kizemelt magának, nem hajlandó megválni a választások előtt kapott munkakörétől.

SZOMORU NAPOK VÁRNAK

A GYARIPARRA

Jigál Hurvitz külföldön tartózkodott, amikor a sajtó dörögte, hogy a családi tulajdonát képező fagyaltgyárat és tejfeldolgozó üzemeket eladta a Tnuvának. Nyilvánvaló, hogy a virágzó üzemek eladása szomorú nap volt az olyan ember számára, mint Hurvitz, aki egész életét és minden energiáját a gyáripár felvirágztatásának szentelte. — Még nem felejtettük el, amint (képletes árakon vagy az adósság kijezése ellenében) átvette az összeomlás, vagy bezárás előtt álló gyárakat és üzemeket, amelyeket felvirágztatott. Arra is emlékezünk, hogy mindössze pár évvel ezelőtt a Hurvitz család gazdasági-ipari impériumának ki bővítése tervével foglalkozott.

Mindnyájunk számára súlyos figyelemztetés kell, hogy legyen a tény, miszerint a tapasztalt Hurvitz család úgy találta, hogy az izraeli ipar jövője erősen kétségbe vonható. Hurvitz, a Likud-kormány volt pénzügyminisztere és fia bizonyára hosszas mérlegelés után arra a következtetésre jutottak, hogy valami baj van a kormányzat a gyáripár fejlesztésével kapcsolatos politikájával.

Iparunk választáshoz érkezett, mert nincs elég külföldi és hazai befektető, aki hajlandó volna pénzét és tehetségét a gyárak és az iparvállalatok rendelkezésére bocsátani. Ennek az ellenkezője történik. Aki csak tud, menekül. Mindenesetre, a tegnap még termelő gyárak egy része — mint Hurvitz — hátat fordított az iparnak és helyette a gyors és nagyobb hasznot biztosító, kevesebb kockázattal járó ingatlan-ügyletekhez és bank-spekulációkhoz fordul. Sajnos, az a helyzet,

hogy a spekuláció révén többet lehet keresni, mint a szorgos, termelő munkával.

Jigál Hurvitz nem az első nagyiparos, aki a gyáraknak hátat fordított más üzleti lehetőségek miatt. Elég, ha ezek közül csak azokat a nagyiparosokat említjük, akik érdekcsoportokba tömörülve megvásárolták az El-ső Nemzetközi Bankot.

A jelenleg kialakult körülmények között csak kevesen hajlandók folytatni ipari és gyárfejlesztési tevékenységüket. Még a nagy konszernek is, amelyek nem is olyan régen vezető helyet foglaltak el az ipari jellegű beruházás terén, tartózkodnak a további nagyméretű beruházástól és az iparfejlesztés helyett más hazai és külföldi gazdasági tevékenységet keresnek.

A 80-as évek Izraeljében, amikor a pénzrel rendelkezők a zsidó fejlesztés helyett az ingatlan- és bankspekulációk felé fordulnak, súlyos bajok keletkeznek. Az izraeli nemzetgazdaság jövője nem attól függ, hogy házámból egy másik Vaduz lesz, hanem első sorban attól, hogy miként sikerül olyan modern és haladó iparágakat létesíteni, amelyek munkahelyül szolgálnak egyrészt a hádegrebből leszerelt fiataloknak, másrészt a főiskolát végzetteknek.

A jelenlegi folyamat, amikor a gyáripár nem kapja meg a jogosan járó kedvezményeket és előnyöket, lényegében az egész gazdaság létét veszélyezteti. Okulni kell a Hurvitz-család lépéséből, amely a külföldi beruházást és a spekulációs tevékenységet a hazai iparfejlesztés fölé helyezte.

M. D.

Zsidó földművesek a gálutban

Sok zsidó művelte a földet már az erec-jisraeli letelepülés előtt is

Az izraeli mezőgazdasági települések hallatlan sikerei meglepték, szinte megdöbbenették a világot, amely azt hitte, hogy „a kereskedők és vitakozók népe” most első ízben tért 2000 év után vissza az anyaföldhöz. Valójában azonban ez a siker nem a semmiből keletkezett. Noha a szétzóródás legtöbb államában a törvények tiltották vagy korlátozták zsidók számára a földvásárlást, mégis sok zsidó földművelőt élt Oroszországban és Lengyelországban, még Romániában és Szerbiában is, később pedig Amerikában és Kanadában, Argentínában és Braziliában.

Az ICA (Zsidó Települési Társulat) 1904-es statisztikái szerint a cári Oroszországban 208 zsidó település működött, köztük 176 szövetkezeti alapon, mintegy 60 ezer taggal. E településeknek többnyire héber nevük volt: Szde Menucha, Jöf-Náhár például, és egyes kibucokban — mint például Ejn-Chárodban — még ma is megtekinthetjük az akkori telepesek leszármazottait. Nesz Ciona mellett él Komárov, a 94 éves telepes, aki szülei 9 éves korában, a mult század végén alijáztak, és meséli, hogy a szerbiai Dobrován nevű zsidó településről jöttek ide. Dr. Simson Tápuách, a vilnai születésű agrónómus közli, hogy az 1931-es lengyelországi népszámlálás 21.000 zsidó gazdaságot talált az ország területén. Aránylag kicsiny területen gazdálkodtak és mintegy 160.000

zsidó élt földművelésből. Argentínában már 1908-ban nyolc zsidó település létesült, nem is jelentéktelenek: 11.500 lakosuk volt.

Nemrég a Jád Tábenkin Intézet kiállításán láthattuk „Szde Menucha” maradványait; ezt a zsidó mezőgazdasági települést a XIX-ik század elején Cherson mellett alapították és ki is tartott 1942-ig, amikor a náciok felégették. De tagjai már jóval azelőtt kezdtek kiszivárogni Erec Jisraelbe, és itt kibucokban helyezkedtek el. Egyikük kicsempezte a település címtábláját, ezt is láthattuk a kiállításon. Ezenkívül száz meg száz könyv, lap és folyóirat regél itt az egykori orosz-zsidó mezőgazdáról, akik egyébként a forradalom után nagy kormánytámogatásban részesültek; ekkortájt alakult meg Birobidzsán, az autonóm terület is. A 30-as években Lengyelországban szervezték meg a zsidó mezőgazdasági társulatot az ICA támogatásával, amely a lengyel falvak zsidó ifjúságát földművelésre oktatta, még szaklapot is kiadott számukra. S itt érkeztek el „a másik báróhoz”.

A MÁSIK BÁRÓ

Az egyik, az báró Rothschild, a másik, az báró Hirsch, a gáluti zsidó földművelés atyja, aki 95 évvel ezelőtt alapította meg az ICA-t, ennek szentelve vagyonát és minden képességét. Mind Lengyelországban, mind pedig Észak

és Dél-Amerikában ő kezdeményezte és irányította a zsidó földművelést, s részben ő adta ki lapjait, s csak Észak-Amerikában volt a zsidó farmereknek saját, független jiddis napilapjuk. Hirsch báró argentinai zsidó mezőgazdasági telepei számos szépirodalmi műbe is bejutottak, e telepek lakosainak javarésze azonban idővel szétszéledt, behúzódott a nagyvárosokba s a mezőgazdaság mellett főleg azok tartottak ki, akik alijáztak onnan. E telepek tehát így is teljesítették hivatásukat. Mindazonáltal néhány telep még ma is működik és a környezet rendkívül megbecsüli a jó zsidó mezőgazdákat. E telepek dicső multját ma izraeli tudósok tanulmányozzák és történelmiük tulajdonképpen hozzátartozik Izrael történelméhez.

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELJÉTE!

1981 július 1-től 1 havi előfizetés 22 ÚJ KEFETRE

97.50 sekel értékű többlettalával

az esedékes összeget ezen az áron fizessék ki a hónap elején. A kiadóhivatal

HABIMA

Tel Aviv, augusztus 2, vasárnap

AZ ANARCHISTA

A kisteremben

A MŰHELY

Diverzáns delfinek

Egy 1978-ban lezajlott per iratait olvassuk. A mentőtanút Michael Greenwoodnak hívták. A 45 éves bio-pszichológus azonban nem kapott lehetőséget arra, hogy teljes tanuvalomást tegyen, bár a tárgyalást zárt ajtó mögött tartották. A tárgyaláson ugyanis szóba került az idomított delfinek katonai alkalmazása, s a téma taglalását a bíró kategórikusan megtiltotta a védőknek.

A vádlottak: Lee Vassar és Steve Shipman egyetemi kutatók Honoluluban idegen tulajdon ellen vették, bár nem loptak el semmit sem. A két egyetemi kutató ugyanis felügyelőként dolgozott egy delfináriumban, amelynek vezetője, dr. Louis Hermann professzor két delfinnel kísérletezett. Az ifjú asszisztensek rájöttek, hogy a Keey és a Pooka nevű állatokat hadi célokra, élő torpedóként kívánják felhasználni. Egy elektronikus adatfeldolgozó gép a rádiójelzéseivel vezette volna rá őket a célra. Vassar és Shipman először meglepődtek, aztán felháborodtak, végül cselekedtek. Egy éjszaka Keeyt és Pookát szabadon engedték. — A parti őrség másnap megkezdte a hajtvadászatot, de Pookának nem lettek nyomára. Keeyt megtalálták ugyan, de a jól idomított állat nekítámadt az öt utolérő motorcsónaknak, szabályosan megtorpedózta, aztán véres fejével végleg alámerült.

ELŐ TORPEDÓK

Az ifjú biológusok természetesen tévedhettek. Greenwood azonban bejelentette, hogy amit elő kíván adni, már szerepel abban a 150 oldalas beszámolóban is, amelyet benyújtott a Church szenátor által vezetett kormánybizottságnak. Mivel azonban a bíró nem engedte szóhoz, kénytelen volt újságírókkal közölni, hogy miről is van szó.

Greenwood leleplezéseire azonnal reagált a Pentagon, és szövegét a bio-pszichológust bosszúvágyó, notórius hazudozónak nevezte.

Mi volt az amit Greenwood tudott, és mi volt a munkája?

1962-ben, amikor az akkor 29 éves tudóst alkalmazták, valóságos delfin-mámor uralta a mélytengeri biológusokat. Egymást követék a szenzációs felfedezések. Kiderült, hogy a delfinek általában felül intelligensek, és sok olyan fiziológiai tulajdonságuk van, amelyek különleges helyet biztosítanak nekik az állatvilágban. Hallásközpontjuk 150-szer nagyobb, mint az emberé. Igen széles frekvenciatarományban képesek a hang megkülönböztetésére, az infrahangtól az ultrahangig. Egyszerűbb, legfeljebb a denevérekhez hasonlítható a hanglokalizációs képességük.

Greenwood kutatásaihoz korlátlan összegeket kapott, amikor

aláírta az amerikai haditengerészeti minisztériummal tíz évre szóló szerződését. Megismerkedett a Panama-csatorna övezetében, a San Diego melletti Point Lomában, Point Muguban és San Clementében, a hawaii Kaneohe-öbölben és a Key West támaszpontokon folyó kísérletekkel.

Greenwood kutatómunkája mellékvágányra siklott. Azzal kísérleteztek, hogyan lehet az idomított állatokat hajók támadására felhasználni. Az „értelmes torpedók” a robbanótöltetet valószínűleg beavatkozással kapták volna meg. Mintegy 5 font súlyú töltetet ültettek volna be az állatok előgyomrába. Ez nem zavarta az emésztést. Ha egy ilyen állatot elfognak, külsőleg semmi sem mutatja, hogy valójában halált hordoz a testében.

A „NULLIFIKÁSI” PROGRAM

A kísérletek sikertelenek voltak. A műtéti beavatkozások nehezkesnek bizonyultak és a felhasznált robbanótöltet sem volt elegendő egy hajó megsemmisítéséhez. Ezért a Key West-i kutatók trükkösebb módszereket eszeltek ki. Delfinszáj formájú kiöblösödést szereltek a torpedóra, amelyet az állat a foga közé vett, és így maga előtt tolt a robbanótöltetet. Egy másik eljárás: a delfin átugrta csőrzerű száját egy gyűrűn, amelyet a torpedóhoz rögzítettek. Az állat ennél a gyűrűnél fogva vontatta a robbanótöltetet. Ennél az eljárásnál arra idomították az állatokat, hogy ne csak közeledjenek a célhoz, hanem meg is érintsék.

Ezeket a kísérleteket nehéz volt titokban tartani. A delfinek a Key West-i öbölben minden kisebb vitorlást és nagyobb hadi hajót válogatás nélkül megtámadtak, mert a mágneses berendezésű és untelegens idomított torpedók nem tettek különbséget a vízi járművek között. „Pino-mabb” kísérletekre is sor került. Már az ókori mondák megemlékeznek arról, hogy a delfinek beszületett fajtársaikat vagy a ful-

dokló embereket is a felszínre tartják, hogy azok lélegzeni tudjanak. Az állatok e humánus természetét felhasználva a torpedót egy, a végén injekciós tűvel ellátott apró labdára cserélték fel. Az injekciós ampulában bénító gyógyszert helyeztek el. Mialatt a delfinek a búvárokat a felszínre hozták, már el is kábitották őket. A kísérlet célja az volt, hogy a haditengerészeti bázisokat megvédjék a besurrantó szabótor békáembertől. A delfinek ilyen jellegű alkalmazását nevezik nullifikálásnak.

Amikor Greenwood megismerkedett a különböző programokkal, ki akart lépni a szervezeten belül.

A honolului per nyilvánosságra kerülése után a haditengerészet főparancsnoksága a következő magyarázattal állt elő: „A flotta valóban kísérletezik tengeri emlősökkel, ez azonban semmiféle veszélyt nem rejt magában. Teljesen hamis hír, hogy a delfineket valamilyen kőszülék szállítására idomították... Azt azonban valóban fontolgatta a flotta, hogy esetleg örként használjuk fel az állatokat...”

FŐKAK A JÁTSZMÁBAN

A CIA és a haditengerészet hivatalosan csak 26 millió dollárt ismert be a delfinprogramra kiutalt 200 millió dollárból. A delfinlaborúnak még nincs vége. A United Press szerint azóta főképp az idomítások, hogy tenger-alattjáró-elhárító rakétákat azonosítsanak és emeljenek ki. A főképp kétszer olyan mélyre képesek lemerülni, mint a békaemberek.

Szakértői vélemények szerint mindkét állatfajtát sikeresen lehet felhasználni tenger alatti aknamezők felszedésére.

Esetleg ilyen aknamezők létezésére is?...

ALEX MAY

Mire kellett az uránium?

Szíria és Líbia kísérletet tett, hogy uránium rudakhoz jusson egy francia szélhámos banda segítségével. Az eset a múlt héten pattant ki, amikor a francia rendőrség őrizetbe vett öt francia állampolgárt, közöttük Nelly Ázrad szívorvosnót.

Az orvosnő nevét a múltban már említették egy politikai háttérű bűnüggyel kapcsolatosan, amelynek keretében meggyilkolták De Broglie herceget. Vele együtt vettek őrizetbe egy jugszláv üzletembert, egy mérnököt és egy magándetektívet. Az utóbbi a francia titkosszolgálat tagjának adta ki magát.

A szélhámosoknál egyelőre csak egy uránium rudat találunk. A nyomozók most azon fáradoznak, hogy megállapítsák, miként került birtokukba az uránium. Tudni szeretnék, hogy lopták-e, valamilyen célra akarták felhasználni, vagy pedig egyszerűen az volt a tervük, hogy becsapják a szíriai és a líbiai ügybőlköket, akik érdekelve voltak az atomkohó üzemeltetésére használt uránium rúd megvásárlásában.

A francia rendőrség közölte, hogy az illegálisan vásárolt uránium rudakat Svájc, Belgium és Luxemburg határainál csempészték.

SZEPTEMBER ZICHRON JÁKOVBAN

Ha eddig még nem üdült Zichron Jákovban, a „BET MAJMON” kóser szállodában, mert júliusban vagy augusztusban külföldön volt (bár a külföld az nem üdülés, csak utazás), akkor tartozik önmagának azzal, hogy szeptemberben megéled. Igyekezzenek szobát foglalni, nehogy ismét elszalassza (Ros Hásáná megtelt). Teljes panzió 400 sekel, fél panzió 336 sekel, szoba reggelivel 246 sekel, egy-ágyas szoba ártóbblettel 112 sekel. Az árakban benne van az értékóbblet adó (elfogadjuk a pénzügyminisztériumi beutalásokat). Szobafoglalás telefonon: 063-90212, ajánlatos este telefonálni és tárcsázás után türelmesen várni.

AZ AMERIKAI ÁTLAGPOLGÁR – NŐNEMŰ

Amerikában pontosan kiszámítják, hogy élete során egy átlagpolgár hány marhát és hány sertést eszik meg.

Az amerikaiak egy átlagtnyeken közt élő átlagnép: átlagos jövedelemről és átlagos sikerekről beszél. Itt az ideje göröcsö alávenni már egyszer az emberi átlagot is.

Amióta a hamburgert feltalálták, a modern statisztikusok igyekeztek összeállítani az átlag-amerikai portréját. Hallottunk már olyan átlagos családokról, amelyeknek 2,5 gyermekük van, és olyan bankrablókról, akik átlagban netto 4463 dollárt „keresnek”. Ez azonban még nem tudomány. Jelen célunk az átlagos yankee valódi statisztikai minőségét megállapítani.

Ezért máris előrebocsátjuk, hogy az átlag-amerikai tulajdonképpen — nő, mégpedig azért, mert minden 112 nőre csak 106,5 férfi esik. Aki tehát Amerikában születik, annak 51,26 százalékos esélye van arra, hogy nő lesz belőle. A lakosságnylvántartó hivatal tehát mostantól fogva nem amerikai átlagpolgárról, hanem átlagos amerikai polgárnőről fog beszélni.

Ez az átlag-hölgy nem kevésbé zavaros: élete során 350 marhát, 225 bányát, 310 sertést, 26 hektár búzaföld aratását és 50 hektár gyümölcsös és zöldséges kert termését falja fel. Ez az átlagos fogvasztás attól is függ, hányan csatlakoznak a most mind divatosabbá váló diéták valamelyikéhez; e szervezett csoportoknak jelenleg fél millió tagjuk van és hetenként országwide tizenkétezer találkozt rendeznek.

Amikor az amerikai átlag-hölgy éppen nem eszik vagy nem diétázik, akkor azzal tölti az idejét, hogy különféle bűnözők áldozatává váljon.

A Nemzeti Biztonsági Tanács jelenti, hogy naponta átlagban 69 embert ölnek meg lőfegyverrel, vagyis évenként több mint 25 ezret. Minden 91 másodpercen kirabolnak valakit és minden 34 másodpercen döbben rá az autóját kereső átlag-hölgy, hogy a kocsiját ellopták.

Természetes, hogy ebben a nehéz életmódban az amerikai átlag-hölgy szabadidejében vizsgálatódszóra vágyik: az Egyesült Államokban több a golfjátékos, mint New York, Chicago és Los Angeles lakossága együttvéve. Pedig ez elég kilátástalan sport: a játékosnak ahhoz, hogy első ütésével lyukba gurítsa a labdát 1 esélye van a 9366-hoz.

Több mint 15 millió amerikai „kocog” az utakon, élvezettel mutogatva elegáns sport-szerelést. Ámde ezek az atléták nem vehetik fel a versenyt az átlagos amerikai háziasszonnyal, aki mindnyájuknál többet sportol, mert amíg kitararit, ágyat vet, bevásárol és megfőz, 16 kilométert tesz meg naponta.

Mindez azt mutatná, hogy az amerikaiak igen aktív életet élnek, de nem szabad figyelmen kívül hagynunk a tény, hogy az amerikaiak 35 százalékanak túlsúlya van, tehát nemigen fejthetnek ki élénk sporttevékenységet. Ezek általában fotebőlnéznek, hogyan versengenek egymással az igazi sportolók. A tévé nézők 25 százaléka vallja be, hogy büntudatot érez a kis képernyő előtt elpocsékolott idő miatt, s így ők is csatlakoznak ahhoz a 40 millió amerikai átlagpolgárhoz, akik érzelmi és lelki válsággal küzdenek.

Mivel tehát minden 5-ik amerikai pszichikai válságban leledzik, 24.900 pszichiáter, 45.500 pszichológus és 256.410 szociális dolgozó áll a rendelkezésükre, és az amerikaiak büszkén mondják, hogy náluk minden 673 lélekre egyik egy-egy lélekgyógyász, vagyis háromszor annyi, mint ahány fogorvos.

MITŐL FÉL

AZ AMERIKAI?

A legelterjedtebb félelem akkor fogja el az amerikai, amikor közönség előtt kell beszélnie. A második helyen a magasságtól való félelem, a harmadikon pedig a rovaroktól való irrtózás áll.

Amikor az amerikai nem fél, akkor fáradhatatlanul mosolyog — lásd Jimmy Cartert. Az amerikai átlag-hölgyet kimeríti a sok gyaloglás, aggodalom és mosoly, s hogy ez ne menjen szépsége rovására, élete során 23 évet átalszik.

Izraeli segítség jordán sportolónak

Kissé hihetetlenül hangzik, de mégis megtörtént. Izraeli edző konkrét segítséget nyújtott jordániai sportolónak. Máchmud Ali jordániai céllövő minden felzerelés nélkül érkezett az angliai Stoke-Mandevilleben folyó rokkant olimpiára. Amikor sehogyan sem sikerült beilleszkednie környezetébe, Elchánán Tálmor, az izraeli rokkant céllövő edzőjéhez fordult segítségért.

Tálmor készségesen a rokkant jordán sportember rendelkezésére állt, miközben a rokkant olimpián résztvevő más arab és nem-arab sportolók élénk figyelemmel kísérték tevékenységét. Ez volt ugyanis az első eset, hogy jordániai rokkantak résztvettek ezen a rendszeresen ismétlődő sportrendezvényen.

Az egyiptomiakkal már régen jó kapcsolatuk van az izraeli sportolónak, és így történt, hogy egy Nadja nevű 22 éves, béna lábú lány, aki revolverrel lőtt célba, ugyancsak az izraeli edző segítségét kérte. Amikor a jordánok látták, hogy az izraeli edző segít az egyiptomi lánynak, ők is hozzá fordultak.

„Ezt követően már beszélgetésbe elegyedtünk a jordán küldöttség vezetőjével — foglalkozására nézve orvosral —, és a közelkeleti helyzetet taglaltuk. Természetesen szóba került az izraeli élet is, sőt politizáltunk egy kicsit. Kérte, magyarázzam meg neki, miként kell felépíteni a céllövéshez szükséges löteret” — mondotta később Elchánán Tálmor.

Az izraeli rokkant küldöttség vezetője, dr. Avrahám Ori, a Tel Hásomerben működő rehabilitációs központ dolgozója, Stoke-Mandevilleben találkozott azokkal az egyiptomi orvosokkal, akik a fogságba esése után, a jom-kipuri háború idején, a kórházban ápolták.

Egyébként a rokkant olimpia első napján az izraeli kosárlabda válogatott 75:59 arányban legyőzte Mexikót. Mose Száid kardvívó kiesett a további versenyekből, bár hét előző összecsapás alkalmával győzött. Aharon Farkas negyedik lett a lékipisztoly-versenyen.

UJ KELET
6770 Tel-Aviv. Hárakevet 52
FÜGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel
hirdetéseik tartalmáért. —
Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem adunk vissza.

Hús-harm...
osodóban;...
repülőterén.
Quonsett, m...
gek is. Mos...
kell szerezn...
szemlét tart...
sebbnek, dra...
lő, titkárna...
a választása...
zállépett.

— Bocsa...
gyok valam...
rajtam? —
öreg hölgy...
már bevált...
szemlchunyt...
asszony egy

— Persze...
retné, ha elv...

— Nem...
Quonsett e...
támaszkodot...
keresve. —
na egy üzeme...
egy fiatalom...
Trans Amer...
neve. Mondj...
hogy szeretn...
hivna.

— Megmor...
mi baj, amíg...
— Nem, c...
— Termé...
Egy percb...
újra ott vol...
— Azonna...
dig is azt h...
nc. Miért n...
— Ugy ér...
ley máris el...
Quonsett abl...
kodást.

— Azonna...
Akkor mo...
nától kell m...
dolta Mrs. Q...
logni kezdte...
— Nagy k...
eddig is olya...
A lányom a...
a United A...
vár engem.

1981. aug...
5741. év 2...

I.

7.07: Hang...
entális müs...
egyetem, 12.0...
13.00: Könyv...
14.10: Gyerek...
keleti magazi...
zene, 17.35: C...
badegyetem...
23.00: A gon...
Holland zene...

II.

8.10: Zenés...
Dolgozóknak...
14.10: Zenés...
Közvetlen tár...
Goldberg vers...
ügyi magazin...
ra, 19.45: Sz...
énekelték, 2...
rok, 22.05: Ir...
Művészeti ma...
vá.

A HADSE...
6.30: Szaba...
pen most, 11...
12.05: Hangl...
től négyig, 1...
kor, 17.50: Sz...
adás, 19.05: S...
ja, 21.35: Sza...
Klasszikus ze...
valóság, 0.05...
2.05: Tarka...
ig.

78.

Husz-harminc nő lehetett a jóságban: minden zsúfolt ma a repülőterem, gondolta Mrs. Ada Quonsett, meg a mellékhelyiségek is. Most pedig szöveget kell szereznie. Figyelmesen terep személt tartott, és egy ráérősebbnek drapp színű ruhát viselő titkárnőszertű asszonyra esett a választása. Mrs. Quonsett hozzálépett.

— Bocssáson meg, nem vagyok valami jól. Tudna segíteni rajtam? — A San Diego-i kicsi öreg hölgy a Peter Coakleynál meg bevált gallérbabrállást és személynást produkálta. Az asszony egyből bedőlt neki.

— Persze hogy segíték. Szeretné, ha elvinném a...

— Nem... kérem. — Mrs. Quonsett egy mosdóagylónak támaszkodott, mintegy támaszt keresve. — Szeretném, ha átadna egy üzenetet. Az ajtó előtt áll egy fiatalember, egyenruhában, a Trans Americától. Mr. Coakley a neve. Mondja meg neki, kérem... hogy szeretném, ha mégis orvost hírna.

— Megmondom. Nem lesz semmi baj, amíg visszajövök? — Nem, csak jöjjön vissza... — Természetesen.

Egy percre sem telt, és a nő újra ott volt.

— Azonnal kerít orvost. Addig is azt hiszem, pihennie kéne. Miért nem... — Ugy érte, hogy Mr. Coakley máris elment? — Mrs. Ada Quonsett abbahagyta a támaszkodást.

— Azonnal elindult.

Akkor most már csak ettől a nőtől kell megszabadulnia, gondolta Mrs. Quonsett. Megint pisilni kezdett.

— Nagy kérés, tudom, de... eddig is olyan jó volt hozzám... A lányom a főbejárat mellett, a United Air Lines közelében van engem.

1981. aug. 2. vasárnap
5741. év 2.

I. MŰSOR

7.07: Hanglemezek, 11.00: Orientális műsor, 11.30: Szabadegyetem, 12.05: Kamarazene, — 13.00: Könnyű és klasszikus, — 14.10: Gyerekeknek, 15.25: Közel keleti magazin, 16.05: Vasárnapi zene, 17.35: Oléknak, 20.05: Szabadegyetem, 20.35: Kamarazene, 23.00: A gondolat portréja, 0.10: Holland zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Zenés magazin, 12.05: Dolgozóknak, 12.30: Sport, — 14.10: Zenés tarka műsor, 16.10: Közvetlen tárcsázás, 17.10: Lea Goldberg verseiből, 18.05: Vallásügyi magazin, 18.48: A heti Szidra, 19.45: Sport, 20.10: Apánk énekelték, 21.05: Fuvószenekarok, 22.05: Irodalmi rovat, 23.05: Művészeti magazin, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RADIÓJA

8.30: Szabadegyetem, 9.05: Éppen most, 11.05: Régi dalok, — 12.05: Hanglemezek, 14.05: Kettőtől négyig, 16.05: Délután négykor, 17.50: Sport, 18.05: Sajtóforrás, 19.05: Régi dalok parádéja, 21.35: Szabadegyetem, 22.05: Klasszikus zene, 23.05: Mese és valóság, 0.05: Éjjeli madarak, — 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

Arthur Hailey

Repülőtér

— Akarja, hogy idehívjam?

Mrs. Quonsett ajkához érintette a csipke zsebkendőt.

— Nagyon hálás lennék. Igazán szükségem lenne rá.

— Miről tudom felismerni a lányát?

— Hosszú halványlila kabátot visel, és kis fehér kalapot, sárga virágokkal. Kutya is van vele, egy pudli.

— Könnyű lesz megtalálni — mosolygott a titkárnőszertű asszony. — Rögtön visszajövök. — Nagyon kedves magától.

Ada Quonsett csak pár pillanatra várt, miután a nő eltávozott. Remélte, hogy alkalmi segítőtárs — saját érdekében — nem fogja túl sokáig keresni a lilakabátos, képzeletbeli hölgyet, egy nem létező pudlival.

A San Diego-i kis öreg hölgy magában mosolygva, gyors lépéssel tekelt el a női mosdó felé. Senki nem állította meg, és elvegyült a központi csarnok nyüzsgősokaságában.

Merre is van a Kék Folyosó „D”, negyvenhetes kijárata?

Tanya Livingston számára ugyanolyan volt a Kettes Járat bejelentése, mint az eredményváltozás egy futballmérkőzésen, a négyes döntőben. Négy Trans America-járat is volt indulóban, az előkészületek különböző fázisában: Tanya mint utaskapcsolatokkal foglalkozó tisztviselő mind a négygel összekötésben volt. Rádásul pár perccel előbb kellemetlen beszélgetést folytatott egy Kansas Cityből érkezett gép utasával.

A gyorsbeszédű, agresszív férfi azt panasolta, hogy megérkező zsebkendő felelőse bőr utazótáskáját az oldalán felhasítva kapták vissza, és hogy ez a gondatlan kezelés eredménye. Tanya nem hitt neki — a szakadás réginak látszott —, de felajánlotta, hogy helyben, készpénzzel rendezi a kárt. Minden légitársaságnál ez az eljárás. Csak nehezen sikerült a férfinak megfelelő összegben megállapodni. Tanya harmincöt dollárt ajánlott fel, az összegze rinté jóval meghaladta a táskák értékét, de az utas negyvenötöt követelt. Végül is megegyeztek negyven dollárban. A panaszos nem tudta, hogy Tanya hatvan dollárig is elmehetett volna, csak hogy megszabaduljon a kellemetlenkedőtől. Még ha gyanították is a légitársaságok a csalást, olcsóbbnak találták az azonnali kártalanítást, mint a hosszas vitákat. Elvileg a jegykezelő alkalmas feladata lett volna az eleve sérülten feladott csomagok megjelölése, de nem nagyon tördeltek vele. Ennek eredményeként tettek szert ingyen a jól értesült utasok időnként új utazótáskákra.

Noha nem a saját pénzéről volt szó, Tanya sohasem szeretett fizetni, mivel véleménye szerint mindig becsapták a légitársaságot.

Tanya most minden figyelmét a Kettes Járat elkalandozó utasainak a felhajtására szentelte, ugyanis még mindig szállingóztak érkezők. Szerencsére a belvárosi kirendeltségnél bejelentkezett utasokat szállító busz néhány percre megérkezett, és utasainak nagy részét már a „D” folyosó negyvenhetes számú utas felvevő pontjához irányították. Egy-két percen belül ő is oda meg, határozta el Tanya, arra az esetre, ha netalán a beszállás utolsó pillanataiban adódna valami.

D. O. Guerrero a központi csarnok biztosító-kirendeltségének pultja előtt várt a sorsára, amikor bejelentették a Kettes Járat indulását.

Vernon Demerest őt látta sietve, idegesen a pulthoz érkezni, közben az aktatáskájával, s az aktatáskában a dinamitos pokolgéppel.

Guerrero a busztól egyenesen a biztosítókirendeltséghez rohant. Már ötödik volt a sorban. A tisztviselőnek Guerrero számára örömjítő lassúsággal még mindig az első két emberrel foglalkoztak. Egyikük, egy nagymellű szőke lány, mélyen kivágott blúzban, hosszadalmas tárgyalásba kezdett ügyfeleivel, egy középkorú nővel. Ugy látszott, arra próbálja rávenni az asszonyt, hogy álljon el eredeti szándékától, és kőson nagyobb összegű biztosítást. Az asszony tévovázott. Guerrero úgy látta, hogy a legjobb esetben húsz perc múlva fog sorra kerülni, és addigra a Kettes Járat minden bizonytalanság elmegy. Neki viszont biztosítást kell kötnie, és fel kell jutnia a gépre!

A hangosbemondó jelentése szerint a negyvenhetes gépállásnál folyik a beszállás. Guerrero-nak máris a kijáratnál kellene lennie. Érezte, hogy egész testében remeg. Keze nyirkosan markolta a táská fogantyúját. Megint megnézte az óráját, legalább huszadszor, és összehasonlította a csarnok órájával. Már öt perc telt el a Kettes Járat bejelentése óta. A végső felhívás... hogy zárják a gép ajtaját... akármelyik pillanatban várható. Muszáj tennie valamit.

Durván a sor elejére tokolodott. Már nem érdekelte, hogy felvigyélnek rá, és az sem, hogy sértő a viselkedése.

— Hé, testvér, mi is várunk — tiltakozott egy férfi.

Guerrero nem törődött vele. Megszólította a nagy mellű szőket.

— Kérem... indul a gépem, bejelentették, a római. Biztosítási akarom magam. Nem várhatok.

— Akkor ne biztosítsa magát — szólt közbe az előbbi férfi.

— Mások keljen fel korábban. Guerrero szeretett volna visszavágni, hogy nem lesz máskor. De inkább a szőkéhez beszélt.

— Kérem — ismételte meg.

Meglepetésére a lány melegen rámosolygott, pedig Guerrero már felkészült a visszautasításra.

— Rómát mondott?

— Igen, igen. Már bejelentették a járatot.

— Tudom. — A lány megint mosolygott. — Trans America, Kettes Járat. Aranyhajó a neve.

Izgatottsága ellenére felfigyelt a lány szexis európai kiejtésére; talán magyar, gondolta. Nyugalmat erőltetett magára.

— Pontosan — mondta.

A lány rámosolygott a többi várakozóra.

— Az úrnak tényleg nincs sok ideje. Ne haragudjanak, ha őt szolgálom ki előbb.

Annyi minden ütött ki balul ezen az estén, hogy Guerrero alig mert hinni a szerencséjének. A sorban állók morogtak, — de az előbb méltatlankodó férfi csendben maradt.

A lány biztosítási űrlapot vett elő.

— Csak egy pillanat — sugárzott az asszony felé, akivel eddig foglalkozott, majd újból D. O. Guerrero felé fordult.

— Bunnie vagyok — mutatkozott be a lány azzal az európai kiejtésével. — Magát hogy hívják?

★

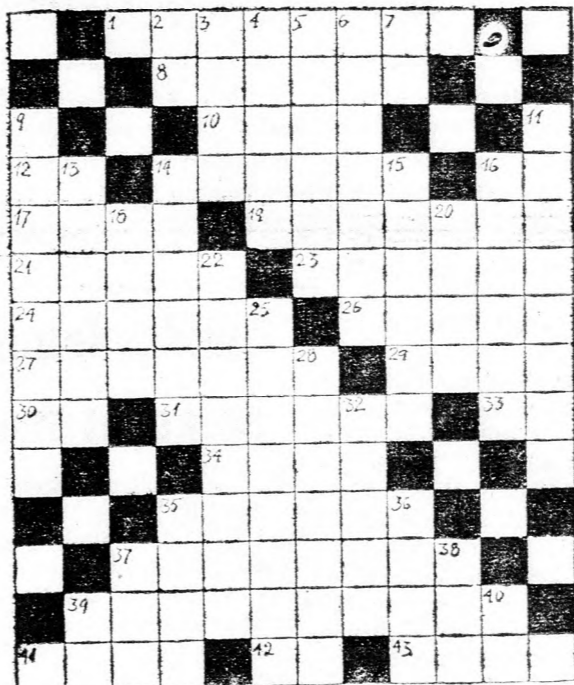
A repülőtéri biztosító kötvény-árúrója, Bunnie Peterson, D. O.

Guerrero feltételezésével ellentétben nem Magyarországról került az Egyesült Államokba, hanem Németországból. Bunnie — igazi nevén Gretchen — huszonegy éves korában vándorolt be az Egyesült Államokba. Egy ideig kórházi kisegítőként dolgozott, mert ebben már Németországban szerzett valamelyes gyakorlatot, éjszakánként meg pincérszolgálatot. Fenmaradó idejében bevágott valahogy egy Berlitz-féle angol könyvet, és még ágyra is futotta az idejéből — néha még aludt is benne, de legtöbbször a kórházi bentlakó orvosokkal. Az orvosok azzal viszonzták Gretchen kegyeit, hogy szilikonos injekciókkal felpumpálták a mellét. Nemsokára Bunnie-ra amerikaiította a Gretchent.

Most, másfél évvel később, Bunnie Peterson már teljesen asszimilálódott. Arthur Murray-féle táncleckéket vett, a Blue Cross és a Columbia Lemezklub tagja volt, folyószámlát nyitott Carson Scottnál, előfizetett a Reader's Digest-re és a TV-Guide-ra, részletre megvásárolta a World Book Encyclopediát, volt egy parókája és egy Volkswagene, bélyeget gyűjtött és izgatószerket szedett.

(Folytatjuk)

KERESZTREJTVÉNY 440

VIZSZINTES: 1. Augusztus, Abigél titkos vőlegénye. 15. Főután következett. 3. Kikémlélt. 10. A-val a végén: női név. - 12. Német kereskedelmi rövidítés. 14. Cyranó de...ac. 16. Fél dunán túli vármegye. 17. Fodormenta izráeli neve. 19. A diri meg az osztályfőnök. 21. Riadó. 23. Japán politikus. 24. Eilem. 26. Indulás. 27. „A” látomásod. - 29. Vegyi névalap, telített szénhidrátokat jelez. 30. NaCl. - 31. Belső latinul, végén felesleges betű. 33. Hollandiai autójel. 34. Robin... - 35. Gondtalan (Carefree) angolul, fonetikus. - 37. Japán császár. 39. A „Telem” párt jelöltje volt. 41. ...land, szigetecsoport az Atlanti-óceánban. - 42. Azonos magánhangzók. - 43. A 92-es atomszámu elem.

FÜGGŐLEGES: 2. Igevé. 3. Virág része. 4. Eredmény jelzője is lehet. 5. Megszűnt a tüdő-lövés. 6. Jókora, alapos, túlzó ki fejezéssel. 7. Bubi egynevű. 9. Vászón-féle. 11. Vonat jelzője. - 13. Európa, visszafelé. 14. Kund

Beküldendő:
Vízszintes: 1 — 37 — 39.
Függőleges: 9 — 11 25.

A 439. szám helyes megfejtései:
Vízszintes: 1. MUAMAR GÁDÁFI — 42. ZEPPELIN — 45. IGAZSÁGTALAN.
Függőleges: 1. MOTI ASKE-NÁZI — 10. FIBROZIS — 11. IKOSZAHEDRON.

Nyereménykönyv:
VISVALDIS LAMS:
A BABU ÉS A KOMÉDIÁS

VASÁRNAP

17.30: KIS LAK A PRÉRIN — „Testvér a mesék világából” (II)

17.55: AZ ÚR UTTURÓI

18.10: „A rózsaszín párdue”

20.00: RÖVID HIREK

20.03: MŰVÉSZISKOLA - zenéből és interjúból álló új dokumentum-sorozat a jeruzsálemi zeneközponthól, amely a mester és a tanítványok közötti kapcsolatot mutatja be. Közreműködők: Arthur Rubinstein (zongora), Isaac Stern (hegedű), Maureen Forrester (ének) és Zubin Mehta karmester.

20.30: „FILMEK, AMELYEKET SZERETTÜNK” - Új sorozat, amely a filmvilág zsánerit, alakjait és a nagy filmek különleges jeleit mutatja be a mozi kezdetétől egészen napjainkig. — Az első részben: Érzelmek búcsú az „Elfújta a szél-ből, Gene Kelly táncol, Greta Garbo mosolya a „Ninocska”-ban, stb. Konferál: Dália Mázor.

21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN

21.30: AMI A HIREK MÖGÖTT VAN — Aktuális kérdésekről

22.00: LOU GRANT — „Andrew” (I)

22.50: PÁRBESZÉD

23.20: „SZAPPANBUBORÉK”

23.45: Egy mondat a Szentírásból. — ÉJFÉL ELŐTT — hírességfoglaló.

ISKOLATÉVE

9.00: Bábfilm
9.25: Rajzfilm
9.35: Az erdő története
10.00: Angol
10.15: A szöcskék szigete
10.28: Rajzfilm

10.40: A termes hangyák élete
15.30: SÉTA Ó-EGYIPTOMBAN
17.00: Kisérőzene

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

ALLENBY: A dühöngő istenek
BEN JEHUDA: Piszkos ügy
CAFON: Nem kell a munka
CINEMA 1: Tizparancsolat
CINEMA 2: A Söblöz
DEKEL: A tolvaj
DRIVE IN: Cselszövés a király udvarban
ESZTER: Ez amerikai
GAT: Egyszerű emberek
GORDON: Angi Vera
HOD: Micsoda apa
LIMOR: Shogun
MAXIM: A „hosszú” Charlie
MOGRABI: Superman 2
ORLI: A kék laguna
PARIS: Nagy rock-behatatás
PEÉR: Vasárnapi szerelmesek
PERISCOP: Nyári buborék
SÁCHÁF: Moszkva nem hisz a könyvekben
STUDIO: A kis lord
TAMÁR: Szerelm és félelem
TCHÉLET: A szénbányász lánya
TEL-AVIV: Csak a szemnek

UJ KELET REJTVÉNYPALYAZAT 440 SZELVÉNY

השליחות שנשכחה

לפני 9 ימים הודיעו לנו באורח סני-
ציוני, כי שליחותו של מר פיליפ חביב
עלתה יפה וכי הושגה הפסקת-אש, הנכר-
סת לתוקפה מיד. זמן קצר לאחר פירסום
ההודעה נסע מר חביב הביתה לארה"ב,
ומאז כמעט ולא הוזכר שמו בכלי-התיק
שורת הישראלים.

נראה, שיש משהו המעניין לעורר את
הרושם, שמטרתה היחידה של שליחות
חביב הייתה השגת הפסקת-אש זו. משהו
באילו מנסה להשכיח מאיתנו, שזמן חביב
הגיע, בעצם, למורה-התקווה לפני שבועות
רבים, כדי להשיג את הוצאת הטילים הסור
ריים מאדמת לבנון ולמנוע בכך את הקוני-
פליקט המוויז בין ישראל לסוריה. משהו
מנסה להשכיח, שהתווך בענין הפסקת-האש
היה רק אכפס זדוי של שליחותו של
מר חביב.

כרגע המצב הוא, שיש לנו אמנם הפסקת-
אש, אך הטילים הסוריים נותרו במקומם.
פיליפ חביב נסע הביתה, ואילו מר בנין
חדל לאיים בהוצאת הטילים הסוריים באמצע-
עיים צבאיים, אם לא יושג הדבר בדרך של
מ"מ דיפלומטי. הצרה היא, שההחלטות
של הציבור הרחב אינן מה קצרה, כפי
שמישהו, מתאר לעצמו...

KULDETÉS

Kilenc nappal ezelőtt szenzá-
ciós formában tájalták, hogy si
kerrel járt Philip Cháib, az ame-
rikai békeközvetítő küldetése és
létrejött a tűzszünet. Röviddel a
bejelentés után Cháib visszautaz-
zott hazájába, az Egyesült Álla-
mokba és azóta szinte egyetlen
szó sem jelent meg róla az izraeli
távközlési eszközökben.

Ugy tűnik, mintha valaki olyan
benyomást akart volna kelteni,
hogy Cháib küldetésének egyet-
len célja ennek a tűzszünetnek
a létrehozása volt. Valaki mintha
el akarná feledtetni velünk, hogy
Cháib tulajdonképpen azért jött,
sok-sok héttel ezelőtt, a Köz-
keletre, hogy kieszközölje a szí-
riai léghajó rakéták kivonását
Libanonból és megakadályozza a
fegyveres konfliktust Izrael és
Szíria között. Szándékosan elfe-
lejtik azt, hogy Cháib csak mel-
lékesen közvetített az északi ha-
táron folyó esatározás ügyében.

Most az a helyzet, hogy tíz
szünet létrejött ugyan, a szíriai
rakéták viszont ott maradtak,
ahol voltak. Cháib hazautazott,
Begin pedig már nem fenyeget,
hogy katonai eszközökkel fogja
elérni a szíriai rakéták kivoná-
sát, ha ez diplomáciai úton nem
sikerül. A baj csupán az, hogy a
széleskörű nagyközönség emléke-
zőtehetsége nem annyira véges,
ahogyan ezt egyesek hiszik...

PUCSKISÉRLET JORDÁNIÁBAN

A Beirutban megjelenő balol-
dali „Á-Szafir” legutóbbi számá-
ban azt írta, hogy az utóbbi nap-
okban több jordániai katonatiszt
lettek vettek őrizetbe, mert állító-
lag sikertelen puccsot hajtottak
végre Husszein ellen.

Az általában jól informált liba-
noni lap szerint olyan katonai jel-
legű felkelésről volt szó, amely-
nek Husszein trónfosztása volt a
célja. Hír szerint legalább 25 tisz-
t és több, mint 150 más rang-
os katonát vettek őrizetbe.

Holnap nyílik Jeruzsálemben a süketek világtalálkozója

Holnap, hétfőn nyílik meg Jeru-
zsálemben a zsidóvallású süke-
tek világtalálkozója. A Bin-
jáné Háumá nagytermében ren-
dezett találkozóhoz 650 delegátus
vesz részt, akiknek fele az izraeli
sorstársakat képviseli. Jiszzá-
chár Goldráth, az izraeli süketek
gyűlési elnöke vezeti, aki ezt
közölte, elmondotta, hogy a vi-
lágtalálkozó 5 napig tart.

A zsidóvallású süketek vilá-
gszervezete 1977-ben alakult és
már akkor elhatározta, mindent

Viszály Návon és Begin között a Betár-himnusz ügyében

Viszály keletkezett esütörtökön Jicchák Návon államelnök és
Menáchem Begin miniszterelnök között, abban a kérdésben, hogy
a Betár-himnusz mozgalmi himnusz, vagy nemzeti dal-e. A kérdés
a jeruzsálemi Herzl-hegyen vetődött fel, ahol ázkárat rendeztek
Zeév Jabotinsky halálának 41. évfordulója alkalmából.

Mint emlékeztet, a kormány
úgy határozott, hogy ennek az
emlékszerzetartásnak állami jelle-
get kölcsönöz. Ez a határozat, Ná-
von elnök véleménye szerint, ar-
ra kötelezett volna, hogy töröl-
jenek a szertartásból minden
párt jellegű vonást. Ezért az
elnök véleménye szerint, nem lett
volna szabad elnevelni a szertar-
tás folyamán a Betár-mozgalom
himnuszát.

Az elnök ebben az ügyben írás-
ban fordult a miniszterelnökhöz,
valamint a jelvényekkel, jelké-
pekkel és ceremóniákkal megbi-
zított miniszteri bizottsághoz. Be-
gin levélben azt válaszolta, az ál-
lamelnöknek, hogy véleménye
szerint a Betár himnusza nem
pártmozgalmi, hanem nemzeti
dal.

Az államelnök végül úgy hatá-
rozott, hogy a néhai Zeév Jabo-
tinsky iránti tiszteletből mégis
megtisztelt jelenlétével a szertar-
tást annak ellenére, hogy a kor-
mány elhatározta a Betár him-
nusz elnevelését.

Kiszivárgott hírek szerint Ná-
von elnök magánszemélyek előtt
azt mondta, hogy Begin minisz-
terelnök valószínűleg nem volna
kimondottan boldog, ha például a
Techezákná nevű munkáshim-
nuszt játszanák a Dávid Ben-
Gurion tiszteletére rendezett gyász-
szertartáson.

A Betár himnuszt, mint ismer-
etes, maga Zeév Jabotinsky köl-
tölte és abban szélsőséges nacia-
lista jellegű kitételek is szere-
pelnek.

Návon államelnök egyébként
pénteken szabadságra utazott, de
a hét folyamán rövid időre vissza-
tér az államelnöki rezidenciába,

hogy fogadhasa a miniszterelnö-
köt, aki közölni kívánja vele,
hogy sikerült a kormányalakítás-
ra irányuló kísérlet. Az államel-
nöki rezidenciából közölték, hogy
amennyiben Begin — a törvény
értelmében — további 21 napos
haladékot kér, úgy ezt megadják
neki.

Egy kérdésre válaszolva az
mondotta az államelnöki hivatal
egyik tisztviselője, hogy ameny-
nyiben Begin kudarcot vall a
kormányalakítás terén és nem
kér további 21 napos haladékot,
úgy az államelnök Simon Pereszt,
a Munkapárt elnökét bizza meg
kormányalakítással.

Návon elnök szabadsága hiva-
talanosan egy hónapig tart, de már
most ismeretes, hogy időnként
vissza kell majd térnie hivatalá-
ba, különböző halaszthatatlan ál-
lamelnöki teendők elvégzése cél-
jából. Szabadságát az ország kü-
lönöző részeiben tölti, részben
családjával, részben pedig egye-
tlenül, hogy zavartalanul tanulmá-
nyozhasson különböző okirato-
kat.

A Hisztadrut hozzájárult a 100 százalékos drágasági pótlékhoz

Követeli az „adólépcsők” teljes kiigazítását is

A Hisztadrut a hétfőn hivatalosan közölte Joram Aridor
pénzügyminiszterrel és Avrahám Sávitall, a munkaadók érdek-
képviselőjének elnökével, hogy magáévá teszi a pénzügyminiszter
javaslatát, amelynek lényege, hogy a jövőben teljes, 100 százalékos
drágasági pótlékot fizetnek minden hónapban.

Mint ismeretes, eddig csak a
tényleges drágulás 80 százalékát
térítették meg a dolgozóknak, és
azt is csak negyedévenként.

Jeruchám Mesel, a Hisztadrut
főtitkára hivatalos átiratban ér-
tesítette a pénzügyminisztert a
Hisztadrut központi bizottságá-
nak idevonatkozó elhatározásá-
ról. Mesel azonban ahhoz a felté-
telhez köti a Hisztadrut bele-
egyezését, hogy az „adólépcső-
ket” is minden hónapban 100
százalékosan igazítsák ki, a min-
denkori drágulásnak megfelelően,
ezenkívül pedig hasonló módon
változtassák meg havonként a jö-
vedelmi adóengedményt képviselő
„jövairási pontokat” is.

Mesel megállapította, hogy a
drágasági pótlék ügye ebben az
esetben sem lesz a Hisztadrut
egyetlen célja és a szakszervezet
továbbra is harcolni fog a dol-
gozók alapbéreinek, valamint szo-
ciális jogainak és előrehaladási
feltételeinek feljavítása érdeké-
ben. Ez a harc magába foglalja

a különböző cimeken folyósított
bérpótlékok állandó javítását is.

Gazdasági szakértők kiérteke-
lé szerint Mesel bejelentése nyomán
most tulajdonképpen „visz-
szakérték a labda” Aridor pénzü-
gyminiszterhez.

Amsterdamban 26 biztonsági dolgozót menesztett az El-Ál

Az El Al hollandi kirendeltsé-
ge engedélyt kapott az amster-
dami munkahivataltól, hogy el-
bocsássa a helyi repülőtéren dol-
gozó 26 biztonsági tisztjét. A szó-
banforgó dolgozók számára ez
jelent, hogy egy részük tartó-
zkodási engedélyre nem lesz
meghosszabbítható, a többiek pe-

dig jogosultak lesznek a munka-
nélküli segélyre. Az elbocsátot-
tak közül egyesek 5—10 éve dol-
goznak az El Al szolgálatában.

A felmondást azzal indokol-
ták, hogy a szóbanforgó bizton-
sági tisztek hanyagul végezték
munkájukat.

Elrendelték a perujrafelvételt Szolomon Ábu ügyében

A gyilkossággal vádolt fiatalember 11 éve börtönben
van

Mose Landau, a jeruzsálemi
felsőbíró elnöke, precedens-
nélküli döntésében elrendelte a
kettős gyilkosság címén elmar-
asztalt és 1970 óta a rámlái fegy-
házban raboskodó Szolomon Ábu
bűnperének újboh tárgyalását. A
felsőbíró elnökének döntésére
az adott okot, hogy közben kide-
rült, miszerint Szolomon Ábu lö-
fegyverének ballisztikus vizsgálá-
ta során kiderült, hogy a cső-
tisztító volt, nem löttek belőle —
és ennek a vizsgálatnak az ered-
ményét a rendőrség nem csatolta
a bírósági aktához.

UJ IZRAÉLI NAGYKÖVET DANIÁBAN

Ráánán Sziván, Izrael daniái
nagykövete szolgálati ideje befe-
jeztével hazajön. Koppenhágában
a héten várják Jozsef Hádász új
izraeli nagykövetet, hogy elfoglal-
ja tisztségét és átnyujtsa meg-
bízólevelét.

A NAGYVILÁGBÓL

EREKLYE

Párizsban elárvereztek egy guillettont, amely állítólag
XVI. Lajos kivégzésére szolgált. Tizenötezer frankért ad-
tak túl rajta, Bernard Masson ügyvéd vette meg. A tör-
ténelmi ereklyét ügyvédi irodája előszobájában állítja fel,
a rossz nyelvek szerint a nagyobb honorárium kicsika-
rására. A nyaktiló láttára az ügyfél könnyebben nyitja ki
a pénztárcáját.

Masson azonban azt állítja, hogy a halálbüntetés el-
törléséért folytatott küzdelméért akarja érzékeltetni az
ötletes kivégzőszerkezettel.

Jó szemléltetési módszer azok számára, akik nem ér-
tenek a szövből...

A TISZTELENDŐ UR PÁLFORDULÁSA

MADRID, — A spanyol kom-
munista párt X. kongresszusán
élesen felszínre kerültek a szov-
jetbarát és az eurokommunista
frakciók közötti ellentétek. Az
1978-ban tartott kongresszuson
nagy többséggel fogadták el Car-
rilla pártfőtitkár eurokommunista
vonalát, amely a szovjet befolyás
felszámolására törekszik. Az ak-
kori lelkesedést belső küzdelmek
váltották fel és a szovjet-barát
vezetők és aktivisták egyre in-
kább teret nyernek. Ez elsősor-
ban a gazdasági nehézségeknek
köszönhető, meg az értelmiségiek
által folytatott elvi vitáknak, a-
melyek zavart okoznak a párt
munkásmozgalmi körében. A spanyol
kommunista párt bizonyult az
utóbbi években a legengedke-
nyebbnak, ami a belső viták sza-
badságát illeti és ellenzte a
szovjet hatás alatt álló kommu-
nista pártokban gyakorolt „de-
mokratikus centralizmust”, a-
mely önkényes határozatokhoz
vezet. Egyes vezetők szerint ez a
túlsgagosan liberális magatartás
„öngyilkos széthúzás” veze-
tett. A kongresszus előtt a spanyol
kommunista párt központi
bizottsága kizárta a pártból
Francisco Garcia Salve-t, aki
szovjetbarát elveket vallott és
nyilvánosan bírálta a párt liberá-
lis politikáját. Mielőtt a kommu-
nista párt vezető személyiségévé
vált volna Garcia Salve katoli-
kus pap volt.

VALSÁG

NIZABÓL, — Portugáliában
súlyosodik a gazdasági válság,
egyre több bírálat éri Pinto Bal-
semao miniszterelnököt, még
hozza a kormány tagjai részéről.
Saját pártja, a szociáldemokrata
párt is meg akarja fosztani el-
nöki tisztségétől. Több miniszter
lemondással fenyegetőzik és a
miniszterelnök bejelentette, hogy
a jövő hónap folyamán átalakít-
ja a kormányát. Az ország ka-
tasztrófális gazdasági helyzetét
azonban nem lehet kizárólag sze-
repcserével segíteni.

PÁRIZSBÓL NÉZVE

PÁRIZS, — Claude Cheysson
francia külügyminiszter sajtóér-
tekezleten kijelentette, nem fo-
gadta el a moszkvai látogatásra
szóló meghívást, mert a szovje-
tek afganisztáni jelenléte kizárja
a normális kapcsolatokat a két
ország között. Ha nem így lenne,
akkor egy héttel washingtoni lá-
nogatásom után Moszkvába is el-
közlülök külföldre utaztak, mások
pedig címet változtattak, vagy
ismeretlen helyen tartózkodnak.
Arra a kérdésre is fényt kell
majd deríteni, hogy a ballasztikai
vizsgálat negatív eredményét mi-
ért nem nyújtották be tanulmá-
nyozás végett az ügyészségre.

hogy a szovjetek nem hajlandók
visszavonni SS-20 rakétáikat
nincs értelme addig tárgyalni ve-
lük, amíg nem szerelték fel a
Pershing-2 kilövő pályáit. A
közkeletű kérdéstről szólva azt
mondta, hogy „Begin kevésbé
érzékeny arra, hogy mit gondol-
nak róla az Egyesült Államok-
ban, mint azelőtt és az izraeli
kormány azt hiszi magáról, hogy
bármit tehet”. Cheysson szerint a
helyzet megváltozhat 1982 április-
sa után, amikor Izrael teljesen
kiüríti a Szináj félszigetet, s ez-
zel Egyiptom maradéktalanul
hasznosítja a Camp David-i egyez-
ményeket.

VONAKODNAK

KOPENHÁGA, — Dánia még
nem határozta el, hogy tengeri
erői résztvesznek-e az „Ocean
Venture 81” nevezetű tengeri ma-
nőverekben, ahol 13 ország kép-
viselheti magát, köztük 5 délame-
rikai. Norvégia már bejelentette,
hogy nem csatlakozik a hadgyo-
korlatokhoz, mert ellenzi a NATO
hatáskörének a kiterjesztését. A
norvég közvélemény ugyanis el-
tenségesen viszonyul ehhez a kér-
déshez, mert ellenzi a délamerikai
diktatórikus rendszereket. Szeptem-
berben Dániában választások
lesznek és a politikusok nem
akarják maguk ellen hangolni a
lakoságot. A szovjetek az utóbbi
héten többször nyomást gyakorol-
tak a skandináv államokra és
lapjaik hangsúlyozták, hogy ezek
nem atommentes zónák, hiszen
atomfejlesztéssel ellátott rakétákat szál-
lító amerikai tengeraltitójárók ál-
lomásznak partjaik mellett. A
szovjetek szerint Islandban atom-
bombákat tárolnak. Ezt az állí-
tást Island és Amerika kormánya
eggyarant cáfolta. A délamerikai
államokkal közösen rendezett
tengeri hadgyakorlatokat nem a
NATO égisze alatt tartják, de
irányítójuk Train tengernagy,
aki a NATO Atlanti-óceáni ten-
geri erőinek a parancsnoka.

BRAZIL PANAMA

BONN, — Helmut Schmidt nyu-
gatnémet Kancellár 1979-ben le-
zajlott braziliai látogatása során
500 ezer márka fejlesztési aján-
lódot utalt ki a brazil kormány-
nak, 64 lakóház felépítésére. A
kancellár az ország észak-keleti
részében fekvő Rio Sao Francisco
város nyomornegyedének a fel-
számolását akarta elősegíteni. A
nyugatnémet követség annak
idején átnyújtotta a csekket a
„Prodecor” brazil bejelentésé-
vel, amely bemutatja az
építőanyag vásárlásáról szóló
számlákat. Most, két év múlva
kiderült, hogy csak 30 ház építé-
séhez fogtak hozzá, az is abba-
maradt és a falakat összeomlás
fenyegeti. A vállalat azt állítja,
hogy csak 150 ezer márkát ka-
pott. Senkisémet tudja mi történt
a többi pénzzel.